

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinost je moč«.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ul. Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglašila in oznanila se računajo po 7 nov. vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javna zahvala, osmrtnice itd. se računajo po pogodb.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Italijanstvo v Trstu.

Kdor čita tržaške italijanske liste ter jim verjame, misli, da je Trst bolj italijansk nego Firenca in da je to italijanstvo zdravo in krepko kakor hrast. Res, da italijanski jezik vlada v Trstu povsod, na magistratu in njega šolah. po vseh c. kr. uradih, na ulici in v javnem življenji; kdo bi torej ne mislil, da je Trst najbolj italijansko mesto na svetu in da njega italijanstvo sloni na zdravi in krepki podlagi. Oglej si pa to stvar malo bolj od blizu. Italijanski gospodje so v starodavnih časih znali priboriti svojemu jeziku prvo mesto v uradu in v šoli. Kupčijske zveze z bližnjo benečansko republiko in z Italijo so pripomogle k temu, da je italijanščina zavladala v javnem življenji na škodo slovenski govornici domačinov. Naši pradedje bili so v tem oziru prav tako popustljiv, kakor so bili naši očetje; nikdar jim ni palo na pamet, da bi svojemu jeziku priborili ono veljavo, katere mu gre kot jeziku domačinov; da, baš obratno, radovali so se učili italijanščini, posluževali so se je v vseh poslih javnega življenja, svoj jezik so pa popolnoma zanemarjali. Tako so Slovenci sami pripomogli utisniti Trstu italijanski značaj, kateri mu je ostal in s katerim se še danes tako rad ponaša pred svetom ter nam Slovencem, prvotnim prebivalcem tega kraja, taji pravo obznanje ter nikakor ne dopušča, da bi se o njega ozidji gojila naša materinščina.

Italijanski značaj Trsta povdarjajo v prvi vrsti tržaški listi. Kakor povsod, delajo novine v Trstu javno mnenje. Novine dajejo svojim čitateljem, ki so preleni, da bi sami mislili, že pečene in po svoje pripravljene ideje, katerih se ti oklepajo ter je ponavljajo, kakor so je čitali v svojem listu, brez prevdanka, brez sodbe in kritike. Ljudje so danes taki povsod, posebno pa v Trstu, da zajemajo vso svojo modrost iz listov, da hočejo to, kar dotični gospodje uradniki hočejo ter se ugrevaajo za to in samo za to, kar jim ti svetujejo. Pomanjkanje svoje sodbe in svojega prepričanja daje dandanašnjim novinarjem ono moč, katero so si pridobili; zato in le zato postalo je časnikarstvo čista velesila. Vrednost takega javnega mnenja treba zatorej meriti samo po vrednosti dotičnih listov, odnosno njih urednikov. Ako si zatorej ogledamo tržaške novine, pokaže se nam,

da so malo ne vse, ali vse najupljivnejše in najveljavnejše, pod vodstvom mož, ki so zatajili svoj rod, ter iz slovenskega tabora preskočili v italijanski in to iz raznih vzrokov. Nekateri so posvetili italijanstvu svoje moči samo zato, ker je Italijani bolj plačajo, nego bi je mogli Hrvatje ali Slovenci — prestopili so zatorej ne iz prepričanja, ampak iz gole sebičnosti in krutoborstva. Ti ljudje niso imeli torej nikdar pravega prepričanja; do tega tudi nič ne držijo; v njih delovanju zastoj iščeš doslednosti, zastoj misli-voditeljice. Svoje prepričanje, svoje navdušenje prikrajajo po plači, katere se jim daje za njih delo; čim več jim plačajo, tembolj so navdušeni. Navdušujejo se pa za vsako stvar in za vsako stranko. Danes so naprednjaki, jutri liberalci; danes Slovani, jutri navdušeni Italijani, kakor je baš gospod, ki je plača. Takih ljudi uahajaš mej novinarji po širnem svetu, v Trstu pa so voditelji skoro vseh listov taki kameleoni. Kakeršen je oče, tak je otrok, lahko si zatorej mislimo, da duševni njih proizvodi nimajo posebne, ali bolje: nobene moralne vrednosti. Kar jim teče iz peresa, je hlinjevo, ne gre jim iz srca, ampak iz želodca, za katerega edino skrbe. Vsa njih borba, ves njih krik ni drugo, nego plačana komedija. Tovariši teh stvariteljev „javnega mnenja“ so židje. O moralni vrednosti teh ljudi govoriti je nepotrebno, saj vendar ves svet zna, da so brez značaja in tešči vsacega prepričanja. Židu je denar Bog, on hodi vedno široko pot večine; kakor večina misli, tako misli tudi on, kar ta hoče, hoče tudi on, soglasje svoje z njo si da pa drago plačati. — V takih rokah je zatorej novinarstvo v Trstu, taki so stvaritelji javnega mnenja v tem, na svoj italijanski z načaj tako ponosnem mestu. Tržačani, ki tako radi bijejo na zvon njih italijanske kulture, nimajo niti enega lista, katerega bi vodili pravi Italijani, v katerem bi možko in odkritosrečno povdarjali svoje italijanstvo. Ne, ti ponosni Tržačani so uže tako propali, da si morajo kupovati slovenske renegate in žide, da je navdušujejo za italijanstvo ter da je kot Italijane zastopajo pred svetom! Pač žalostno in sramotno za take kulturonošce!

(Konec prih.)

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

V. seja dne 25. septembra 1888.

(Dalje.)

Poročevalec Murnik ni mislil, pisoc poročilo, da bo kaj debate o njem, posebno ker se lani ni nikdo oglašil k temu predlogu, razven poslanca Šukljeja, kateri je dokazoval, kako malo se je storilo za obrtni pouk na Kranjskem. Kdo si more misliti na Kranjskem šolo za prvence v drugem, kakor v slovenskem učnem jeziku. Misli bi bil, da Dežman vender ne bode pričel neuspešnega boja proti slov. jeziku, ker Dežman sam pravi, kako želi napredka narodu slovenskemu.

A govor je bil ves drugačen, šola bi bila dobra, da bi le slovenskega učnega jezika ne bilo. Znano mu ni, kaj da je učnega ministra napotilo, da je določil slovenski učni jezik, a če minister skrbi za pouk Nemcev v njih jeziku, je slovenski jezik na tej šoli le posledica. Da bi bila ta šola kako darilo državnim poslancem, tega pač ne more verjeti. Šola ta ni samo za Ljubljano. — Ko bode dobro opravljena, bode več kmetskih deklet v šoli, ko mestnih, kajti uže zdaj se kmetska dekleta oglašajo za taka dela. Za izraze ne bode Slovencem sile in za to šolo ne bode treba nikakega „Uebersetzungapparata“, ne z malimi, ne z velikimi troški. Drage stvari, katere se bodo izdelovale v tej šoli, se ne bodo prodajale v Ljubljani, ampak v večjih mestih, in kolikor se bode v deželi napravilo dražje, bode se izdelovalo z boljšim ukusom. Sicer pa Idrijska dekleta, ki čipke delajo, ne znajo dosti nemški, tega njim tudi treba ni, kajti nemščine treba le onemu, ki ž njihovi izdelki trga. Da pa bode dekleta, ako hočejo v drugi mesta, lažje izhajala, zato je skrbel učni minister s tem, da imajo priliko naučiti se nemškega jezika. Učitelji risanja pa se bodo gotovo nastavili na tej šoli in želeli je, da se dobi izvrstna moč, ki bi tudi uže obstoječim obrtnijam pomagala, da ne bode treba, kadar se hoče kaj boljšega, kaj popolnega napraviti, zmirom obračati se na Dunaj ali v Gradec. Kranjski deželni odbor ni hranilnici ničesar zatajil, ker vse, kar se te šole zadeva, bilo je v rokah trgovinske in obrtne zbornice. Na tehnološkem muzeji na Dunaji uče se Čehi,

Poljaki, Hrvatje s prav dobrim vspehom, ne da bi učitelji znali njih jezik in tudi na tej šoli se bodo lahko Nemci učili. Učni minister se pa nikakor ni želel v lanski debati, če se je reklo v razpravi zaradi Kranjske gimnazije, da se bodo našim nadarjenim učencem zapirala vrata višjih šol. Konečno nasvetuje, da naj se dostavek Dežmanov odkloni.

Pri glasovanju se vsprejmo nasveti finančnega odseka, Dežmanov dodatni predlog pa se odkloni.

Poslanec Dev poroča v imenu finančnega odseka o cesti skozi Kopačnico in nasvetuje: Deželni zbor naj to poročilo vzame z odobrovanjem na znanje in dovoli, da se cesta skozi Kopačnico leta 1889. vzdržuje na račun deželnega zaklada. — Zbor pritrdi.

Poslanec Dev poroča v imenu finančnega odseka o porabi izrednega kredita v iznosu 12.000 gold. za deželno vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu l. 1887. katero zbor odobri.

Poslanec baron Schwegel poroča v imenu finančnega odseka o računskem sklepu muzejskega zaklada za l. 1887 in o proračunu za leto 1889. Računski sklep za l. 1887 kaže, da je bila skupna svota troškov gl. 24.132.55½, zatorej v primeri s proračunom za gl. 446.78½ menj. Proračun kaže potrebščine 4146 gl. in ravno toliko zaklade. Razkaz skupne imovine kaže gl. 431.194.33 kr., mej istim imovina: 5466 gl. 18½ kr.; v glavnica 3410 gl.; v poslopih in inventarskih rečeh: Vrednost muzejskega poslopija Rudolfinuma 252.862 gl. 71 kr.; vrednost inventarskih stvari 13.000 gl.; vrednost muzejskih zbirk gl. 58.000; v drugi imovini pa je vrednost Viktor Smoletove zapuščine 98.455 gold. 43½ kr. Izkaz o stanju Viktor Smoletove zapuščine koncem julija 1888 pa kaže uže skupno premoženje v znesku 100.918 gl. 38 kr.

Poročevalec baron Schwegel poroča tudi nadalje o poročilu deželnega odbora, kolikor se tiče deželnega muzeja „Rudolfinum“. Sklenil je finančni odsek deželnemu zboru nasvetovati, da se deželni muzej slovesno otvori dne 2. decembra t. l. ob slavljenji 40 letnice cesarjevega vladanja, pridružujoč se drugim slavnostim, katere se prirede o tej priliki v stolnem mestu. Kar se tiče ustopnine v deželni muzej, se bode ista še nadalje pobirala,

PODLISTEK.

Sprazneno mesto.

Humoreska; češki spisal Nemo.

(Dalje.)

Pozno v noč razhajal se je odbor po temnih ulicah proti domu. Samo eno okno je bilo še svetlo. Bilo je pri Kačirkovih. Ponoči je uže davno minolo, a mladi mož je še vedno pridno delal svoje načrte, na katere je stavil zadnje svoje nade. Včasih si je pral zarudele oči in sence z mrzlo vodo. . . . Jutranja zora našla ga je še pri delu in ko je solnce vshajalo, vedno je še meril in risal. . . .

Naposled je bil gotov. Še zadnje črte, še nekoliko nadpisov, še nekaj opomenj v razbistilo in zvršil je. Globoko si oddahne: Bog ve, ali mu to pomore? Zamisli se. Misli njegove utrjene glave zalete so zopet k hiši na trgu, kjer je videl vsak dan nežno obličje devoyke. . . . Bog ve ali mu to pomore? . . .

Na to si obleče črno suknjo, dene si rokavice in zvijši papirje, stopi na ulico. Z okna na trgu gledala je nanj deklica, Anica, a gledala je nekako bolestno in mignila mu tako žalostno, da se je stresnil — znala je uže o uspehu včerajšnega posvetovanja.

Kačirek je hitel naravnost k županu, ki je najrajši sprejemal pohode pred 8 uro

zjutraj, ko je bil navadno najbolje razpoložen.

Potrka na dveri županovega stanovanja. Nikdo ne odgovori. Potrka v drugič in tretjič, naposled pritisne kljuko in odprši vrata ostane na pragu. —

Gospod župan oblečen še v spalno suknjo in v papučah seveda ni mogel slišati trkanja, kajti — baš je držal okrog pasa svojo lepo služkinjo Marinko, siroto po bivšem občinskem stražniku, ter jej pritiskal poljub na polna ustna. . . .

Opazivši došleca, odskoči oplahen a zarudela Marinka beži iz sobe.

„Kaj hočete tukaj?“ zareži župan na prišleca, skrivaje svojo zadrego. „Ah, to je gospod Kačirek. . . . Glejte, glejte. . . . danes je moj petdeseti rojstni dan in Marinka, katero sem vzel kot siroto, mi je čestitala.“

„Izvolite torej sprejeti tudi moje čestitke, velespoštovani gospod župan,“ začne Kačirek prikupljivo. „Usodil sem si zdelati načrt o zacelenji in zaokroženji mestnih zemljišč ter mislim, da mi bode to delo lepša priporoka, nego moje besede.“

„Kaj se vam sanja,“ zareži župan po svoji navadi, a precej pristavi mirnejše: „To ni mogoče, mili gospodine Kačirek. Vzemite si svoje načrte, zares, to ni mogoče. Na take novotarije ne moremo mi še misliti. Za vas poskrbim drugače, prav res poskrbim.“

„Gospod župan, prosim vas torej za sprazneno mesto v imenu svoje rodbine, ko uže moja sposobnost pri vas nič ne izda.“

„Človeče“ vzgreje se sedaj gospod Jandourek, „idite in ne silite v me! To ni mogoče in siliti se ne dam!“

Kačirek odide, a to pot ni odhajal potr, gledal je mariveč jasnega obraza proti oknu na trgu, kjer je prav izvestno za zastorom v utripajočim srcem pričakovalo njegove vrnitve nežno žensko lice. —

Predno je minula ura, vedelo je celo mesto, da slavi danes gospod župan svoj petdeseti rojstni dan in da je gospod Kačirek vse prehitel ter mu šel čestitat.

Kmalost se snide mestni zbor in predno je odbilo deset, opravili so se vsi člani v slovesnostnej obleki na dom gospoda župana, da bi mu izročili svoje čestitke v dan, ko je ljubljena glava mesta spolnila 50 let.

„Prokleti Kačirek“ zamrmra besno župan, ko mu je bil napovedan pohod.

„Ali, Jandourek,“ ugovarjala je gospa županja, „kaj to pomeni? Saj bodeš slavil rojstni dan še le za pol leta.“

„Kaj bledeš,“ pravi v zadregi Jandourek, pošiljaje v duhu Kačirka v goreč pekel. „To je bil dosedaj samo pogrešek v kalendariji. Moj rojstni dan je zares uže danes.“

Gospa županja, uže starša dama, drobna postavica, sivih las, ust malce za-

ostrenih in z bodečimi očmi, znala je pa predobro životopisne podatke svojega moža, zato ni bila zadovoljna s tem odgovorom.

„Čuj me, Jandourek“ začela je zopet odločno. „meni se vender zdi, da se motiš. Kedo te je vender naenkrat tako počul? Do sedaj sem bila tri mesece mlajši od tebe in sedaj bi bila tri mesece starejši. To ni mogoče. To je nekaj tajnega. To moram vedeti. . . .“

„Ko ti pravim, da je to tako, pa je tako“, vsiklikne razjarjeno gospod župan in da bi se omaknil daljšim razlaganjem, pohiti v salon, kjer so bili uže zbrani mestni odborniki.

„Ne hodi vender v spalnej obleki, obleci se drugače,“ vstavi ga na dverih soproga.

Še le zdaj se ustavi ter pogleda nase. V tem pisanem opraviilu župan vender ne more sprejeti čestitek. Gospa županja pokliče Marinko, da bi pomogla obleči gospoda. S povsenimi očmi je prišla nesrečnica; zdelo se je uže, da si je kakšno velikim zločinom obtežila dušo. Mesto pa da pomaga, množila je zmešnjavo v nje naglici. Na čast gospoda Jandourka bode povedano, da sedaj ne enkrat ni pogledal Marinke.

Ko se je naposled glava mesta s nasmehom, po sili pričaranem na ustna, pojavila v salonu, bila je pozdravljena s grogovitim „živio“, in prvi svetovalec je skodakal govor, katerega se v naglici ni

a vsakako bode vsaka nedelja za obisk prosta in se bode tudi v dogovoru z vodstvom srednjih in ljudskih šol in muzej-skim vodstvom skrbelo zato, da bodo imeli dijaki in učenci, kolikor le mogoče, priliko pohajati deželni muzej „Rudolfinum“ brezplačno.

Poročevalec potem z veseljem naglašja, da so se zbirke muzeja izdatno pomnožile in da bode gotovo deželni muzej daleč preko mej kranjske dežele zaslovel po svojih zbirkah, ki so v mnogih izvodih res neprecenljive vrednosti. Nasvetuje tedaj, da se izreče vodstvu „Rudolfinuma“ zahvala deželnega zbora za spretno vodstvo, ob enem pa izreče tudi zahvalo mnogobrojnim darovalcem, kateri so poklonili dež. muzeju tolikanj dragocenih stvari. Deželni zbor z odobravanjem pritrdi vsem nasvetom jednoglasno.

Poslanec baron Schwegel poroča v imenu finančnega odseka o povračilu za režijo in hrano v deželnih dobrodelnih zavodih. Poročevalec pravi, da se deželni odbor po naročilu deželnega zbora hvalevredno trudi zmanjševati troške za režijo in hrano, a žal, da je to potezanje postalo na drugi strani skoro iluzorično, ker zdravniki uničujejo, kar hoče dež. odbor prihraniti. Gotovo tudi ni prilično, da usmiljenih sester red osobe za postrežbo bolnikov tolikrat menjava in da se o tej zadevi niso zaslili najbolj kompetentni razsojevalci, primarji v deželni bolnici. Želeti pa je, da se to, kar najprej mogoče zgodi, sploh pa, da se pri režiji v deželnih dobrodelnih zavodih kolikor mogoče štedi. Deželni odbor storil je gotovo, kar poročevalec baron Schwegel hvaležno v imenu finančnega odseka priznava, svojo dolžnost, a treba bode mu delovati še nadalje nato, da se režija in troški le še zmanjšajo, sploh pa, da bode delovanje reda usmiljenih sester in zdravnikov v dobrodelnih napravah skupno, da bodo vsi sodelovali v korist bolnikov. Nasvetuje, da se predlog finančnega odseka, kateri odobruje, deželnega odbora poročilo o tej zadevi, vzame na znanje.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Omenili smo, kako zelo je vznemirilo imenovanje novega pravosodnega ministra vse politike v celaj Avstro-Ogerske. Nemški liberalci, židje in Madjari so psovali in prorokovali sebi in državi zbog tega dogodka črno bodočnost. Oficijozno so nezaupno gledali novega ministra, ter ga vsprejeli prav mrzlo, da, odurno; staročeški, klerikalni in slovenski listi so ga pa navdušeno pozdravljali kot moža, ki znači novo dobo. Vsi ti listi so preverjeni, da bode avstrijska vnanja in notranja politika krenola na drugo pot, da se bode bolj ozirala na želje Slovanov, da bode spoštovala slovansko večino v državi ter uvaževala in cenila njeno voljo, ko bode treba odločevati ob usodah naše države. O tej stvari piše „Mährisch-schlesischer Correspondent“ jako ostro proti napadom ma-

bil mogel naučiti na izust in v katerem je bil samo konec umeven in srečno improvizovan, da „celo mesto vošči svojemu županu po smrti večno slavo.“

Burni „živio“ rešili so govornika in slavljence daljših muk.

Župan se je nasmehljaj, zahvaljeval se, stiskal vsem roke, a pri tem je videl vedno le sloko postav, podolgaste obličje in sarkastični nasmeh Julija Kačirka. Oh, ako bi imel sedaj tukaj tega Kačirka! Kako bi ga sunil s pestjo! Prijel bi ga za njega plave kodraste lasi ter bi ga vrgel skozi okno na trg. —

Tega dne bilo je slavnostno gibanje splošno v mestu. Vrtarji niso imeli dovolj rok, da bi bili mogli splesti zahtevane vence in kite, na domu gospoda župana je pa ves dan kar mrgolelo voščilcev. Gospod Jandourek se je obupno premagoval, dušila ga je zatajena togota, stokal je in vzdihoval. O Kačirku, kaj si mi napravil!

A Kačirek je izvrševal dalje svoj vojni načrt. Bil je član mestnih društev, pevskega društva „Lira“ in naobrazuječega „Ravnopravnost“. Ni mu bilo težko pripraviti obe društvi, da ste se sporazumeli, da napravi „Lira“ zvečer gospodu županu podoknico, in da mu ta čas deputacija „Ravnopravnost“ prijavi, da je imenovan častnim članom.

(Konec prih.)

djarskih listov in proti madjarski vladi. Rečeni list pravi: „Ne samo Ogerska, ampak tudi Avstrija je popolnoma samostalna v upravi svojih notranjih odnošajev. V teku let dogodile so se na Ogerskem stvari, katere bi bilo lahko mogoče porabiti v Ogerskej sovražnem duhu. Vendar so se držali na Dunaji načela, da je Ogerska v svojej hiši gospodar in da bi ne bilo dobro vpletati se v te stvari. Podpora madjarskih listov v sedanjem slučaju je bila nepotrebna in madjarski glasovi niso napravili nikakega utisa. Madjarska vlada se lahko sklicuje na svobodo izražanja svojega mnenja, pa je rešena vsake odgovornosti. Vse kaj drugega je pa, kadar si na Ogerskem usojajo groziti, da bi prepreme v avstrijskem ministerstvu mogle imeti za neizogibno posledico premeno dualizma. Na Ogerskem dobro vedo, da se v Avstriji vlada po volji in misli cesarjevej.“

Posebno je pa imenovanje ministrov pravica krone, in vsako rušenje te pravice treba odločno odbiti. Kar se tiče grožnje, da bi se moglo prizadevati si primeriti dualizem, nas ta grožnja ne plaši. V takih stvareh ima avstrijski cesar in kralj ogerski zadnji besedo in madjarski listi se jako motijo, ako se udajejo za samosvesti, da samo Ogerska odločuje o bodočnosti države. Sicer pa treba zatisniti oko glede mnogih dogodkov na Ogerskem. Pa saj tudi še ni določeno, ali novi (ogerski naučni) minister grof Csaky ne pripada konservativnej stranki. Na Ogerskem imamo primerov dovolj, da ne smemo soditi ministre po njihovi preteklosti. Zato bi morali biti nekoliko treznejši, tudi presojajoč ministra Schönborna. Tako piše novega ministra dosedanj organ ter očita nadalje še ogerske vladi, da naj pogleda rajše po svojej hiši, kjer ni vse baš v redu, kakor bi moralo biti, nego da se meša v avstrijske zadeve. Ko je novi minister nastopil svojo službo, nagovoril je svoje uradnike, katere mu je predstavljal Pražák, ter rekel, da stopa v kabinet, „v katerem so se v zadnji čas dogodile neke osebne preme, kateremu je pa ostala svrha in smer nespremenena! Samo ob sebi se razumi, da se kakor član kabineta hočem in moram priključiti njegovej politiki“. Nadalje povdarja novi minister, da njegova (t. j. pravosodnega ministerstva) stroka ne spada v politiko, da jej je edina svrha vršiti pravo ne glede na osebo in stranko. Govoril je še o neodvisnosti sodnikov, katero treba braniti in čuvati, ter preporočal svojim uradnikom, da ga o vršenju težkih poslov podpirajo. Iz tega govora lahko posnamemo, da so bili napadi od nemške in madjarske strani prenagleni, kakor tudi preveliko veselje Staročešev in Slovencev. Mi smo dosedaj pač malo pridobili vsled pomanjkanja pravega poznanja dejanskih naših razmer na odločilnem mestu in pa vsled nedostatne enerģije vlade, ko bi jej bilo treba braniti svoje in s temi naše interese. No ne obupajmo, upajmo, da obnova in pomnoženje ministerstva znači vendar le korak dalje, v izvajanju prave avstrijske politike, katere se mora ravnati po zahtevah slovanske večine, kajti Slovani jamčijo Avstriji slavno, lepo bodočnost.

V ogerskem državnem zboru nastopil je gospod minister Tisza kot rešenik obupnih ogerskih financ. Predložil je državnemu zboru proračun, ki kaže deficit ubogih 7 milijonov. Gospod minister je naslikal stanje ogerskih financ v raznih barvah, pohvalil se je, da je letošnji deficit za 2 milijona manjši od predlanskega ter da 1890 l. — se ve da, ako se ne pripeti kaj nepričakovanega — iznenadi visoko zbornico s proračunom brez deficita. Prepomniti pa treba, da je Ogersko nastopilo v novo dobo svojega državnopravnega življenja s pravim gospodskim kreditom, da je pa denar, kakor potrata gospodinja, kar sipalo skozi okno ter v zadnjih dveh desetletjih zadolžilo za dve milijardi forintov. Madjarski gospodje so pa gospodarili po svoje dalje in deficitu so strašansko rastli, tako da ogerskih proračunov ni moč smatrati resnimi. Od 1875 do 1885 kažejo proračuni pomanjkljaja 230 milijonov, v resnici ga je bilo pa 444 milijonov for. Opozicija v ogerskem državnem zboru ne verjame torej g. Tisze številkam ter zahteva, da se vendar enkrat prične pošteno in pametno gospodariti v deželi, katero bodo sedanjí mogotci kmalo popolnoma uničili.

Vnanje dežele.

V zadnji čas so začeli dunajski listi plašiti svoje verne čitatelje s tem, da Rusija pomiče svoje čete proti avstrijski meji. S tem so morda res koga prestrašili, a brez potrebe, kajti vsa premikanja ruskih čet provzročila je samo

reorganizacija mejne straže. Število vojske ob meji ostane nespremeneno kakor do sedaj; brigade se pa razdrobe ter se tako njih število pomnoži za devet. S tem, da bodo brigade manjše, doseže vojno ministerstvo to, da bode poveljnik imel lepši pregled svojih čet in da je bode lažje vodil. Razmere mej Avstijo in Rusijo se boljšajo in tudi ruski listi ne pišejo več proti Avstriji. Pripeti se še lahko, da se obe državi mirno sporazumeti in da Avstrija celo izstopi iz dosedanje zveze z Nemčijo in Italijo ter da se zveže z Rusijo. To bi bila tudi edina ugodna zveza, katere bi Avstriji urodila obilo uspeha. Ako bi se to zgodilo, bilo bi tudi rešenje vshodnega vprašanja skrajšano in olajšano.

Srbski kralj Milan dospel je srečno v svojo prestolnico, kjer so ga vsprejeli ministri in počastna kompanija. Kralj je Hristiću zatrljal, da mu popolnoma zaupa. No, to vendar ne pomaga; vest o ministerski krizi se vedno in vedno ponavlja. Finančni minister Rakić ne mara ostati v svojej službi po nobenej ceni. Državne finance in finance kralja Milana so v najobupnejšem položaju. Denarja ni od nikoder in nikdo ga ne mara posoditi. Njih Veličanstvo kralj je v strašnih zadregah; štiri vprašanja mu motijo kraljevi sen, to so: odnošaji kraljestva srbskega k celemu Balkanu in k Rusiji, vprašanje srbskih financ, vprašanje o srbskej ustavi in pravda proti kraljevi. Vsako teh vprašanj je tako veliko in važno, da bi mu kralj moral posvetiti vse svoje „duševne“ sile, toda vsemi štirimi pa mora omagati. Vrh tega pa treba vedeti, da je kralj vse svoje premoženje že popolnoma zadolžil. Nikdo mu ne mara več posoditi. Rothschild se ga je vsmilil, posodil mu je nekoliko milijonov, pa samo s tem pogojem, da mu plača deset od sto. Žalosten kralj in še tužnejša zemlja, katerej je na čelu!

Na Bolgarskem je pomanjkanje denarja v državnih blagajnah uže tako veliko, da tamošnje slavne vlade ni sram, odpirati pisma ter jemati denar iz njih. „Mosk. Vjedom“ pišejo, da je bilo poslano iz Sofije v Ruščuk nekemu trgovcu 4000 frankov. Dotičnik je dolgo čakal na denar, a tega le ni hotelo biti, pritoževal se je na pošto, tam so ga tolažili, da uže pride. Še le po 10 dneh isplačali so mu na pošti nakaznico; ker mu je bilo pa denarja nujno treba, je odstopil nekemu židu, zastopniku dunajske „Länderbanke“ nakaznico, kateri mu je plačal zanjo 400 fr. manj, kakor je bilo nakazano. Uradnikom in častnikom uže davno ne dajejo več nobene plače. Častniki so prisiljeni jesti z vojaki iz skupnih kotlov. Vojaki se žive samo z rekvizicijo, t. j. s tem, kar dobe od kmetov. In vendar Koburg in njegovi ministri hočejo zasesti Macedonijo ter potolči Rusijo. To bi bili res junaki, ako bi se jim kaj takega sponeslo.

Volilno gibanje na Rumunskem je jako veliko. Protidinastični kandidatje v svojih proglaših volilcem pravijo, da bodo ostro postopali proti kralju in Nemcem. Zmaga pa izvestno vladna stranka, kajti vlada je razposlala povsod vojake in žandarje, ki bodo po svoje vplivali na volilce.

Nemški cesar se je vrnil v Berlin. O uspehih njegove poti v Rim se ne vidi še nič. Kmalo se poda v Hamburg, na poti pa pojde v Friedrichsruhe k Bismarku v pohode. — Bližajo se volitve v pruski deželni zbor, ki bodo jako živahne. Udeležijo se jih tudi svobodomiselna stranka, ki bode zahtevala, da se uvede splošna volilna pravica ter da se glasuje tajno, sedajni sistem pa naj se odstrani. Zahtevajo tudi popolno volilno prostost ter protestujejo proti umešavanju vladnih oseb v volitve. Sploh je ta stranka našela 12 točk, za katere se hoče boriti; no kaj pomaga, ko je pa Bismark vsemogočen.

Fröcoski listi raznih strank bavijo se z Floquetovim predlogom o reviziji ustave. Monarhistični listi se jeze, da so bili republikani tako edini, ter da so vsi glasovali za predlog; tolažijo se pa, da se začne pravi boj še le, ko se bode razpravljalo v zbornici o njem. Ta čas, tako se nadjajo monarhisti, se republikanci zopet razcepijo in konec bo republike. Nadejati se je pa, da bodo republikanci složni ter da utrde republiko in proustrojno ustavo, kakor zahteva čast in korist francoskega naroda.

DOPISI.

Iz tržaške okolice. 15. oktobra 1888. [Iz. dop.] Od mnogih strani prihajajo dopisi. Vašemu cenj. listu, v katerih se omenja, kako se vrše tu pa tam veselice v pro-

slavo 40letnega vladanja presv. cesarja. Umevno je samo ob sebi, da ne zaostanejo niti tržaški slovenski okoličani v tem obziru in da se spominjajo od nekdanj zvesti in patrijotični okoličani svojega cesarja tudi o tej priliki.

Da je to istina, kažejo nam v prvo vrli Barkovljani. — Volilci IV. volilnega okraja iz Barkovolj sklenili so namreč, da se podeli ubožnejšim otrokom, obiskajočim slovenske razrede Barkovljanske šole po en par čevljev in eno kapico, in to v spomin štiridesetletnice Njeg. Veličanstva cesarja. — V nedeljo 7. t. m. ustanovil se je v ta namen odbor, v katerem so zastopani vsi barkovljanski veljaki.

Izvoljeni so bili sledeči gg.: Andrej Martelanc, Anton Pogorelec, Jakob Ferluga, Dragotin Martelanc, Andrej Pertot, Fran Dolenc, Ivan Gerljaneč, Jurij Sušmelj, Simon Starec. Anton Vodopivec, Iv. Martelanc, Marko Krečič, Matija Pertot, Jernej Pertot, Anton Škabar (iz Grete).

Nadejamo se, da se nabere v izvrstni ta namen lepo svoto denarja. Uže dosedaj pokazali so mnogoteri gospodje, da se zanimajo za stvar i da hočejo častno proslaviti štiridesetletnico presv. cesarja. Tudi slavno obrtnijsko društvo v Barkovljah darovalo je v ta namen 50 gl. — Imena gospodov in sl. občinstva sploh, katero je v blagi ta namen kaj darovalo, objavi se v cenj. listu „Edinost“.

Vrli Barkovljani pokazali so s tem činom „Pro Patriji“ dovolj, katero društvo je sklenilo darovati po en par čevljičkov onim slovenskim otrokom, kateri se bodo upisali v italijanski šolski vrt na Greti! Vrle Barkovljane posnemali naj bi tudi drugi v tem obziru.

Iz Podgrada 16. oktobra. [Izv. dop.] (Naše gozdne razmere.) Predlanskem sprejel se je v deželnem zboru enoglasno predlog našega poslanca gosp. Sl. Jenka, vladi priporočiti, naj bi posebna komisija proučila naše gozdne razmere in nasvetovala, kako se imajo urediti. Mi smo bili posebno zadovoljni, ko smo to zvedeli, kajti upali smo, da pride vendar enkrat dan, ko bomo rešeni iz silnih zmešnjav.

V lanskem zboru odgovorila je vlada in načelno potrdila predlog poslanca Jenka, pripoznavši, da so odnošaji zelo zamotani. S celo gotovostjo smo torej in toliko bolj računali, da bode začela komisija raziskovati, ker se je našim možem minule zime reklo pri namestništvu, da se v spomladi prične nje delovanje. A pretekla je zima in spomlad, preteklo je poletje in prišla jesen, naši poslanci zbrali so se zopet v Poreču, a o komisiji še ni sledu. Nam pa se v gozdnih zadevah slabo godi. Ne bi nam bilo dovoljeno, vse bede opisovati. A naš poslanec je v letošnjem zasedanju zopet v interpelaciji na vlado, kolikor smo do zdaj pozvedili, prav odločno in resnično našteval dogodke ravno pretekle dobe. Glavne točke interpelacije znan so nam. Vendar pričakujemo željno, da nje celi obseg čitamo v poročilih „Edinosti“. Še bolj željno pa pričakujemo, da se vse obrne na bolje.

Danes hočemo razpravljati o dveh točkah interpelacije. V njej se baje omenja, zakaj smo ravno v Podgradu dobili sekvester. Naš gozd razdeljen je uže 22 let. Toliko časa uživamo ga razdeljenega. Prej, ko je bil vkupen, uničeval se je vedno bolj. Delitev nam ga je rešila! Res je, da nekateri niso dobro gospodarili z njim. Ali vendar so deli najslabšega gospodarja zdaj bolji, nego so bili pred 22. leti. Ta resnica dokazuje, da je bila delitev potrebna, da se je z delitvijo rešil gozd! Mnogo pa nas je gospodarjev tacihi, ki smo skrbno čuvali gozd in so naši deli zdaj desetkrat več vredni, nego so bili takrat, ko smo jih dobili. — Zdaj pa vprašamo: Mar neče vlada ravno to doseči, kakor mi, da se gozd vzdrži, poboljša, da se ne vniči??

Ko se je pa izreklo, da delitev ni veljavna, ko se je izreklo, da je gozd zopet vkupen, bili smo popolnem presenečeni. Razlika v dobroti delov je velikanaka, a tudi število delov, katere uživajo posamezniki, ni pri petih enako! Mnogo delov se je v tem času ali zamenjalo, ali podedovalo, ali prodalo, celo gospodarjem iz bližnjih vasij; mnogo delov dobili so tudi otroci od svojih starišev za „doto“ itd. Kako torej vse to v red in soglasje spraviti, da ne bo nobenemu krivica, ako je gozd zopet vkupen, uživanje vkupno, ako je v gozdu namesto nekdanjih 53 gospodarjev njih preko 200, od katerih pa niti po dva ne moreta imeti enacih pravic?

Tu je treba modrijana, boljšega od Salomona, da bi sodil!

Mi torej pri najboljši volji nismo mogli udati se zahtevam vlade. Mi nismo mogli voliti odbora, kateri naj bi upravljal z gozdom. Kajti s to volitvijo pripoznali bi vkupnost in nasledek bi bil, da bi bili oškodovani tisti, ki smo toliko let skrbno varovali svoj gozd (lepo plačilo!) a bi pridobili oni, ki so imeli vsa ta leta dobiček iz njega. Zgubili pa bi tudi vsi drugi, ki sicer v gozdu niso opravičeni, pa so posamezne dele na bodisi kateri način pridobili. Ali pa bi morali mi kupovati od njih nazaj, za kar bi trebalo mnogo tisočakov, katerih pa mi nikdar ne zmoremo.

Gozd se nam je torej sekvestral. Kako je gospodaril dosedanjí sekvester, pove, kakor čujemo, interpelacija jako natančno in tudi, kaki zli nasledki so za nas izvirali. Bode-li novi sekvester drugače postopal, to je za nas veliko vprašanje. Da-si upamo, da ne bode posnemal svojega prednika, vendar vidimo edino rešilno sredstvo v odpravi sekvestra, za katero se je izrekel tudi občinski zbor.

A tu pridemo do druge točke interpelacije, o kateri smo se namenili pisati. Ne veruje se, pravi interpelacija, ni ljudstvu ni onim osebam, katere ga zastopajo. Čudne razmere so to. Ali, ako uže tako mora biti, da so v gozdnih zadevah uže vsi vero zgubili posestniki in njih zakoniti zastopniki, vendar so tu še take osebe, katerim bi morala vlada verovati. To so osebe, ki imajo vsak dan posla z ljudstvom a nimajo ni najmanjšega povoda, zavzeti se za bodisi kakove razmere v gozdu; osebe, katere so v državni službi in kot take vendar menda uživajo zaupanje vlade. Na te naj se obrne, da jej kot mirno opazujoče resnico povedó! Ne izjemljemo niti enega: od najvišjega do najnižjega c. kr. uradnika, do c. kr. sluge in ces. kr. žandarma — vsi naj izrečejo svojo nepristransko sodbo; prosto, brez upliva in mi se takej sodbi brez ugovora — podvržemo!

Izpod Nanosa, dne 20. oktobra 1888. [Izv. dop.] Pod Nanosom, eno uro hodá od Strane, bila je nekdaš kapelica Sv. Brica. Zob stoletij, kateri ne prizanaša nobenemu človeškemu umotvoru, prizanesel tudi ni tej skromnej zgradbi čuvska pobožnosti naših pračetoj ter zrušil jo v teku let v prah. — Vasi: Strane, Veliko in Malo Ubelsko so se dolgo časa posvečevale, kako bi se moglo starodavno to božiče ali, kolikor mogoče popraviti, ali pa povse z nova povzdignoti. Nabirali so se v to svrhu dobrovoljni darovi v rečenih vaseh, da se misel dejansko izvrši in prvi je dokazal resno misel gosp. Matevž Premr iz Ubelskega s tem, da je pripravil potrebnega kamenja in drugega gradiva za zidanje kapelice. Njemu so priskočili v pomoč razni rodoljubi iz imenovanih občin, posebno rodbina Premr-Cesar iz Vel. Ubelskega, gg. Andrej Tominc, Ant. Posega, rodbina Debevo iz Stran, v prvej vrsti pa naš domačin in v Trstu vrlo poznati rodoljub g. Frane Žitko, kateri je z izdatno gmotno podporo pomagal, da se dovrši plemenito delo. Zedinjenimi silami sezidala se je zatorej lepa cerkva na čast sv. Bricu in s požrtvovalnostjo naših rodoljubov, katerih imena bodo živele v narodu, dokler stoji božja hiša, povzdignena z njih pripomočjo. Zidanje je bilo dovršeno letos. Popolnoma umevno je, da je vse bližje prebivalstvo vroče želelo, naj se nova cerkva slovesno blagoslovi. Ta želja pa se ni mogla takoj izpolniti zaradi tega, ker se domača čast. gg. duhovnika (župnik in kapelan) v nedeljah ne moreta oddaljiti iz župnije v Hrenovicah, kajti oba imata vršiti vsake nedelje in praznike službo božjo v domačji župniji. Naprosilo se je zatorej prijatelja svečenika v Trstu, da daruje v nedeljo 14. t. m. sv. mašo v Hrenovicah, da more gosp. župnik ustredi želji prebivalstva bližnjih vasij ter blagosloviti novo cerkvo.

V predvečer svečanosti, ko se je pričakovalo gosta-svečenika iz Trsta, zažigali so se veliki kresovi na hrbtu sivega Nanosa. palili se bengalični ognji in gromenje topičev javljalo je jako jasno, da se ima jutri dan vršiti tolikanj zaželjena slavnost. — V nedeljo na vse zgodaj podali so se č. g. župnik, tržaški gost in naš rodoljub g. Žitko iz Hrenovic v Strane, kjer jih je pričakovala uže množica praznično oblečenega ljudstva.

Po kratkem počitku podali so se vsi na težavnem potu proti podnožju Nanosa, do nove cerkvice sv. Brica. Vso pot pokali so v znamenje veselja možnarji in ljudstvo je vsakemu poku veselo odzdravljalo.

Cerkvica je bila, kakor tudi nje bližnja okolica, prav lepo odičena z zelenjem in narodnimi zastavami; na levi strani glavnega uroda bil je lep gloričlet iz zelenja, kjer so se č. gg. duhovniki oblekli. Pred cerkvico bil je slavolok z napisom: „Danes je došlo tej hiši zveličanje“. Ljudstva je bilo okolo cerkvice natlačenega okolo tisoč. Vse je komaj pričakovalo začetek sv. obreda. — Blagoslovljenje je vršil pred. gosp. župnik hrenovski Alojz Puc z asistenco g. senožeškega kapelana Josipa Porubskega in tržaškega gosta. (Konec prih.)

Domače vesti.

Naše gg. naročnike, kateri vkljub večkratnem opominjanju vendar še niso poravnali svoj dolg, pozivamo zadnjikrat, da svojo dolžnost čim prej storé. Lahko je uvideti, da ne moremo nikomur lista zastojni pošiljati.

Umrí je dne 18. t. m. v Idriji č. g. Ignacij Eržen, umirovljeni župnik tržaške škofije.

Razpis štipendij, testamentarično ustanovljenih od škofa dr. Jurja Dobrile.

Začetek I. tečaja tekočega šolskega leta 1888/9 se ima podeliti deset štipendij iz zgoraj imenovane ustanove po 100 gold. na leto.

Pravico do užitka imajo mladenči slovanskih staričev, ki so rojeni v zjedineni škofiji Trst-Koper in obiskujejo kako c. k. avstrijsko-ogersko gimnazijo.

Prednost imajo prosilci, kateri obiskujejo tako gimnazijo, v kojoj imajo priložnost popolnoma izobražiti se v materinem (hrvatskem ali slovenskem) jeziku.

Ako obstoji pri takej gimnaziji pripravnica, imajo tudi obiskovalci pripravnice pravico do teh štipendij.

Ako ne bode prosilcev slovanskega jezika, podeli se štipendije tudi drugim učencem tržaško-koperske škofije.

Pri sicer enakih razmerah podeli se tri štipendije takim mladenčem, kateri so v sorodu z dekanom Andrejem Sterk, z duhovnom Petrom Flego ali z ranjcim katehetom Matijom Ujčič.

Užitek štipendije traja do izvršitve študij na katerekoli fakulteti kacega c. k. vseučilišča.

Presentacijo za te štipendije ima tržaško-kopersko škofijstvo, podelitev pa si pridrží c. kr. namestništvo v Trstu.

Prosilci imajo uložiti svoje prošnje do 30. novembra t. l. po ravnateljstvu dotičnih učiteljskih pri škofijstvu v Trstu in prošnjam priložiti krstni in domovinski list, spričevalo ubožstva, dalje šolska spridevala zadnjih dveh tečajev in slednjič dokaz eventualnih rodbinskih razmer, oziroma sorodstva z omenjenim gosp. Andrejom Sterk, Petrom Flego ali Matijom Ujčič.

Javna tombola v prid otročje bolnice vršila se je v nedeljo 21. t. m. na dvorišču velike kasarne. Uspeh bude baže sijajen, kajti prodalo se je preko 10.000 listkov. Činkvino dobila sta klobučar Edv. Bonni in težak Mihalj Lyhina, vsak po 100 gld.; prvo tombolo težak tvrde Klasing, Vekoslav Fabro, v iznosu 500 gld.; drugo tombolo delalec Robert Eckhardt in šivilja Amalija Miani vsak po 150 gld. — O 5. uri bila je tombola končana.

Bog ohrani! Cesarska pesen; v spomin na 2. december 1888., ilustrirana po avstrijskih umetelnikih. Cena 80 nč. To prekrasno delo izšlo je v založbi F. Temp-skyja na Dunaji in v Pragi. Obsega 9 prekrasnih podob, katere nam predočujo moč in slavo našega cesarstva. Dobi se v 9. raznih jezikih in to v slovenskem, nemškem, italijanskem, českem, poljskem, rusinskem, srbskem, hrvatskem in rimnskem. Raznim domoljubnim društvom, č. našej duhovščini in učiteljsstvu preporučamo najtoplje, da si naroče to divno delo. — Dobi se tudi v knjižarni Janeza Giontinija v Ljubljani.

Konfiskacija. Številka 241 „Slovenca“ je bila zaplenjena zaradi dopisa iz Trsta.

Občinsko starešinstvo v Rifenbergu je sklenilo, da bode slavnost o 40letnici Nj. Veličanstva obhajalo dne 28. t. m. in sicer po soglasno sprejetem programu: Na predvečer pritrkanje zvonov, streljanje in kres na najvišjem holmu. 28. t. m. jutraj pritrkanje zvonov, streljanje, in budnica, katero svira godba iz Prvačine. — Sv. maše se udeleži starešinstvo in corpore, c. kr. žendamerija in šolska mladina. — Po popoldanski službi božji se odbori šolska mladina, potem je banket v dvorani gospoda Ličena, kjer bodo peli domači pevci in svirala godba. Zvečer razsvetljava, strelja-

nje in umetalni ognji. Godba bode svirala na tržišču. Kdor se hoče banketa udeležiti, plača 1 gl. Prosi se, da se udeležba uže prej naznani odboru.

Nadejamo se, da nas bode več gg. iz svojim pohodom počastilo. ODBOR.

Odbor našega „Sokola“ nam javlja, da mu je dospela iz Prage na ogled fotografija naših Sokolšev v društvu z češkimi, katera je bila napravljena v spomin 25letnice ljubljanskega „Sokola“ o izletu češkega in našega Sokola na „Rožnik“. Fotografija je izvrstno izdelana. Razstavljena je v telovadnici o navadnih telovadnih urah, kjer si jo more sleherni ogledati, odnosno naročiti. Fotografija bode vsem „Sokolašem“ in ostalim rodoljubom drag spomin na lepe ure, katere so se preživele z češkimi brati v „belej Ljubljani“.

Izselitev v Ameriko. V četrtek 25. t. m. izseli se iz Trsta v Brazilijo 330 oseb, katere odpelje v negotovo bodočnost parnik „Helios“. Tržaški italijanski listi govoré, da je večina izseljencev slovenske narodnosti, t. j. okoličani, kateri ne morejo najti zasluzka na domačih pustih tleh. — Govorili smo uže mnogo o naših okoličanskih razmerah, polagali smo domačinom na srce, naj se poprimejo resno dela, naj ne trošijo težko zaslužení svoj denar med pustolovce, temveč naj se držé domačije svoje, katere so redile stoletja in stoletja svoje sinove in jih bodo živele še nadalje. — Ako se res nahaja med izseljenci naših rojakov, želimo jim srečen pot, dodajemo pa srčno željo, naj bi se nikdar ne kesali, da so zapustili svoj rojstveni kraj!

Brzovlak med Trstom in Dunajem vozi od 20. t. m. naprej tudi z vagoni 3. razreda.

Zgradbe v novem pristanišču. Trgovinsko ministerstvo potrdilo je statute skladišč občine tržaške ter trgovinske in obrtne zbornice.

Slovenska dekliška šola v Gorici, katero vzdržuje društvo „Sloga“, šteje zdaj 94 učenk, otroški vrt nad 50 vpisanih otrok.

Duhovske zadeve. V slovenskem delu goriške nadškofije so prazna naslednja duhovniška mesta: županija v Devinu; kuracija v Kožbani; vikarijat v prvostolnej cerkvi v Gorici, v Trenti, na Grahovem, v Orehku, v Policah, na Ponikvah, za Potokom, v Vedrijanu, v Gabrijli pri Šmarjah, v Velikem dolu, v Jamljah; kapelanije na Serpenici, v Bolci (II), na Libušnji, v Tolminu (II), v Volčah (II), v Kanalu (II), v Grgarji, v Čepovanu, v Št. Ferjanu v Ločniku (II), v Muči, na Gradu Miren-skem, v Št. Petru, v Petru, v Prvačini, v Renčah, v Šmarjah, v Štjaku, v Opatjem-selu, pri Št. Roku v Gorici, pri Sv. Ignaciji (III), v Gorici in v Devinu (I). — Dne 12. t. m. umrl je v Gorici Janez Kuštrin, začasni kurat v Kožbani, ki se je bil prišel zdraviti z namenom, da bode delal potem župnijsko skušnjo. Ranjki je bil rojen 27. maja 1836 v Podmelci, v mašnika posvečen 23. sept. 1860. — V ponedeljek 15. t. m. je umrl v goriškem samostanu č. oo. kapucinov o. Avguštin Scudolari, rojen 7. julija 1810 v Salo v Lombardiji, v duhovna posvečen 20. nov. 1842. — Pred. g. Janez Filipič, dekan ločniški, bil je slovesno umeščen ali inštaliran v nedeljo 7. t. m. — V prvo leto bogoslovja vstopili so za goriško nadškofijo naslednji mladeniči: Grilanc Jožef iz Saleza pri Zgoniku, Klopčič Franc iz Železnikov na Gorenjskem in Mosettig Ivan iz Tržica. — Preselitev dr. A. Mahnič v Ljubljano, ki je bila uže stalno določena, začela se je zopet nekaj majati. — Mon. Stef. Kafol, kanonik prvostolne cerkve goriške, odpovedal se je župnikovanju pri tej cerkvi in izvoljen mu je kot naslednik mons. Frane Avguštin Košuta, kanonik bogoslovec.

Deželna sadna razstava v Ljubljani je bila dne 22. t. m. popoldne zaključena. V soboto so razprodali 1170 vstopnic in okolo 6000 listkov za vinsko pokašnjo. Razstavo si je ogledalo mnogo kmečkih posestnikov z dežele. Razstavljeno sadje se bo na dražbi prodalo, kolikor ga razstavljalci do danes niso pobrali. Izrebane številke razstavine loterije naznanile se bodo po časnikih.

Za Kamniško železnico dovolil je deželni zbor kranjski v seji 20. t. m. razven uže za nakup delnice dovoljenih 50.000 gl. še 20.000 gld. in sklenil vlado prositi, naj to važno denarno podjetje še bolj pospeši. Glede železnice Kranj-Tržič se pa sklene, izročiti vso zadevo deželnemu odboru, da poroča o njej v prihodnjem zasedanju.

Nesreča. 48letni krojač Iv. Bolle iz Tomina, stanujoč v ulici Erta št. 14, sedel je v ponedeljek 22. t. m. na komaj 2 metra visok zid nasproti ribjem trgu pri Sv. Ja-

kopu. Zgubil je ravnotežje ter padel iz neznatne višine na tla ter ni mogel več ustati. Odnegli so ga takoj v bolnico, kjer se je dokazalo, da se mu je drob utrgal. Siromak je umrl še isti dan. Zapusti udovo in troje dece.

Poskušeno samoubojstvo. 32letni mesar Rudolf Micheloni iz Trsta izpil je v ponedeljek dokaj raztopljenega fosfora ter obležal onemogel na lesnem trgu. Odnegli so ga v bolnico. — Nadejati se je, da mu se spasi življenje.

Policijsko. Težak Ljudevit Scoda stepel se je v neke gostilni z raznimi pijanci. Nastopek prepira je bil, da je obležal vročevrni Scoda v krvi pred gosilno. Ranjen je bil z noži na raznih delih trupla. Stražniki so ga odveli v bolnico. — Zaprlí so na velikem trgu prodajalca sadja Antona Z., ker je pretepel — baže nekoliko pijan, — samo zaradi tega, da si ohladi prevročo kri, 60letnega Vincenca P. Starček je skoraj umrl od strahu, ko ga ie nenadoma napadel surovež.

Sodnijsko. 25letna Frančiška Tumpich, bivša hišina v hotelu „Stefanija“ v Opatiji in ključar Benedikt Schnepff obsojena sta zaradi tatvine, prva na 4 mesečni, drugi na dvomesečni zapor.

25.000 gold. iznaša glavni dobiček loterije jubilejne obrtne razstave. Iz dobrega vira doznajemo, da bodo srečke v kratkem razprodane. Opozarjamo naše č. čitatelje, da bode žrebanje uže dné 31. oktobra t. l.

RAZNE VESTI.

Stroški potovanja nemškega cesarja na Dunaj in v Rim iznašajo pol milijona goldinarjev. Razun tega podarilo se je ogromne svote v gotovem denarju služabnikom vladarjev in druga darila so neprecenljive vrednosti. Ko je nemški cesar odpotoval iz Berlina, imel je seboj: 80 prstanov z diamanti, 150 srebrnih redov, 50 dragocenih igel, 30 ovratnikov, posutih z diamanti, 6 prekrasnih častnih sabelj, 3 velike fotografije svoje rodbine v zlatem okviru, 30 zlatih ur z verižicami, 100 škatlic za duhan in 20 z diamanti posutih redov rudečega in črnega orla. — Blagor jim, na katere se je zlati dež vaul!

Zoper spečenino. Kdor ima nesrečo, da speče sebe, ali, kar se tu in tam nameri, otroka s kropom ali s čim drugim, povemo mu nekaj pripomočkov. Nadrgne se navadnega mila (žajfe), polije po njem malo vode, ter oboje umesi. S to zmesjo se namaže kos platna na debelo, ter položi na rano. Bolečina odjenja v malem času; če se pa ponovi, dene se še nova taka oboje, pa bode počasi čisto dobro. Ako to storiš hitro, kadar si se opekeli, ne bode niti mehurčkov. Ako pa si se opekeli prav v živo, prideni pa milu arnike. „St. Gosp.“

Koliko se pridelava vina po vsem svetu u jednom letu. Statistični sestavek Henry de Beaumonta navaja nastopne številke:

Italija	31.000.000 hkt.
Španjolska	27.000.000 „
Avstro-Ogerska	15.000.000 „
Portugalska	4.000.000 „
Nemška	3.700.000 „
Rusija	3.500.000 „
Algir	2.000.000 „
Ciper	1.600.000 „
Švicarska	1.300.000 „
Grška	1.300.000 „
Zedinjene drž. s Amer.	1.000.000 „
Turška	1.000.000 „
Kili	1.000.000 „
Rt dobre nade	700.000 „
Rumunska	700.000 „
Srbija	500.000 „
Avstralija	500.000 „

Čudimo se, da ni franski statistik pozabil niti Avstralije, o svojej domovini pa ne navaja nobene številke.

Listnica uredništva.

G. St. M. v Pevni Obrnili smo se neposredno do g. interp. lanta. Vašej želji bode zatorej skoraj vstreženo. — Ko bomo reko-pla, moremo Vam tudi javiti, koliko bi stale brošure. —

Predragi rojaki!

Dovolim si, Vam nezojantí, da prodajam v Gorici v semeniških ul. čah št. 10 enako pisarniško pripravo za uradnike, za šole in za zasebno pisarje, pa tudi tiskovine za duhovne in županije in nekatere knjige, po istih cenah in še celo ceneje kot jih prodajajo drugi solidni prodajalci. Da je to resnično, rojaki moji! izvolite se do dobrega prepričati s primerjanjem cene in blaga, kupljenega pri meni in drugod.

V Gorici, 17. oktobra 1888.

Z vsem spoštovanjem, Vam udani

G. LIKAR.

